



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 553/2022-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., Štúrova 13, Nitra, IČO 47 249 650, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Jánský, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 35/2020 z 30. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 5 Cdo 35/2020. Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu z 30. novembra 2021 a vec vrátil súdu na opätovné konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatných priložených rozhodnutí vyplýva, že Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 16 C 114/2015 z 20. novembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okrem iného uložil sťažovateľke ako žalovanej v 1. rade a Adamovi Svitekovi ako žalovanému v 2. rade, aby spoločne a nerozdielne zaplatili Slovenskej kancelárii poisťovateľov (ďalej len „žalobkyňa“) sumu 2 293,53 eur s príslušenstvom. Podľa okresného súdu bol proti sťažovateľke dôvodne uplatnený nárok na náhradu škody z titulu zodpovednosti za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože bola prevádzateľkou, vlastníčkou a držiteľkou motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola spôsobená

vecná škoda. Toto vozidlo nebolo v čase dopravnej nehody 14. októbra 2014 povinne zmluvne poistené. Žalobkyňa uhradila poistné plnenie za spôsobenú škodu poškodenému z garančného fondu, čím na ňu zo zákona prešlo právo vymáhať náhradu škody proti zodpovedným subjektom. Tým je daná pasívna vecná legitímácia sťažovateľky v konaní. Žalovaný v 2. rade bol vodičom motorového vozidla, ktorý porušil právnu povinnosť, preto bol podľa súdu preukázaný vznik jeho zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Výška škody zodpovedala podľa súdu nákladom na opravu vozidla.

2.1 Obranu sťažovateľky okresný súd nepovažoval za dôvodnú, pretože považoval za preukázané, že došlo k zániku poistenia zo zákona 24. júla 2013 pre neuhradenie splátok poistného. Splatné bolo štvrťročne k 24. septembru 2012, 24. decembru 2012, 24. marcu 2013 a 24. júnu 2013 a sťažovateľka uhradila splátky 12. februára 2013 a 3. mája 2013 a následne až 9. marca 2015 a 22. apríla 2015. Žiadosť sťažovateľky o storno poistnej zmluvy podaná 7. novembra 2014 nemohla vyvolať zánik zmluvy k 22. októbru 2014.

2.2 Za účelovú považoval okresný súd obranu sťažovateľky prednesenú na pojednávaní 23. októbra 2017, že v čase nehody nebola vlastníčkou vozidla z dôvodu uzatvorenia kúpnej zmluvy a odovzdania vozidla [REDAKOVANÉ] 2. januára 2014, najmä z dôvodu, že sťažovateľka od začiatku konania túto skutočnosť nerozporovala. V odpore namietala len skutočnosť, že vozidlo nebolo povinne poistené v čase škodovej udalosti, a tvrdila, že z dôvodu predaja auta sa dostavila 7. novembra 2014 do poisťovne so žiadosťou o zrušenie zmluvy, účinnosť storna bola stanovená od 22. októbra 2014, a preto je presvedčená, že vozidlo bolo v čase nehody poistené a nebol dôvod na úhradu škody žalobkyňou z garančného fondu. Kúpnu zmluvu z 2. januára 2014 predložila sťažovateľka rovnako až na pojednávaní. Podľa súdu nevedela uviesť, (i) prečo skutočnosť týkajúcu sa predaja vozidla v januári 2014 neuviedla sťažovateľka v odpore z decembra 2015, (ii) kedy malo dôjsť k oznámeniu predaja vozidla a zaslaniu kúpnej zmluvy žalobkyňi mailom, (iii) kedy sa bola informovať o platnosti poistenia v poisťovni.

2.3 Ku kúpnej zmluve z 2. januára 2014 okresný súd uviedol, že v rozpore s jej obsahom je tvrdenie sťažovateľky, že vozidlo predala [REDAKOVANÉ], keď ako predávajúci je uvedený [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] bez uvedenia že vystupuje v mene sťažovateľky na základe splnomocnenia. Sťažovateľka bola držiteľom a vlastníkom vozidla, súdu nepredložila žiadne poverenie, resp. splnomocnenie na predaj vozidla pre [REDAKOVANÉ]. Zo zmluvy nevyplýva ani splnomocnenie [REDAKOVANÉ] sťažovateľkou na všetky úkony smerom k dopravnému inšpektorátu. Tvrdenia sťažovateľky podľa súdu neobstoja a sú protirečivé. Kúpnu zmluvu vyhodnotil ako nedôveryhodný a nepravdivý dôkaz. Za nelogické považoval, že sťažovateľka, ktorá predala vozidlo v januári 2014, by žiadala storno poistnej zmluvy v novembri 2014 s účinnosťou od 22. októbra 2014.

2.4 Súd poukázal aj na výpis z evidencie vozidiel so záznamom o zmene. Ak by bolo pravdivé tvrdenie sťažovateľky, že od 2. januára 2014 nebola vlastníkom vozidla, nebol by dôvod na vykonanie zmeny dopravným inšpektorátom v októbri 2014. Žiaden záznam z januára 2014 z výpisu evidencie vozidiel nevyplýva a sťažovateľka mala povinnosť oznámiť zmenu vlastníctva vozidla v zákonnej lehote, a preto obranu sťažovateľky o predaji vozidla v januári 2014 považoval súd za účelovú, začala ju tvrdiť až po vyvrátení jej námietky o trvaní poistnej zmluvy. K návrhom sťažovateľky na výsluch svedkov ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]) okresný súd uviedol, že považoval skutkový stav za dostatočne zistený. Obranu sťažovateľky z pojednávania

z 23. októbra 2017 vyhodnotil ako účelovú a kúpnu zmluvu ako nedôveryhodnú a nepravdivý dôkaz, a preto nepovažoval za potrebné vypočuť týchto svedkov a návrhy zamietol ako účelové.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 5 Co 270/2018 z 15. mája 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) na odvolanie sťažovateľky rozsudok okresného súdu potvrdil, považujúc ho za vecne správny a stotožniac sa v celom rozsahu s jeho závermi.

4. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu odôvodnené nedostatočným odôvodnením a nevykonaním navrhnutých dôkazov podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

5. Najvyšší súd skonštatoval, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu spĺňa všetky zákonné kritériá podľa § 393 CSP. Na argumenty sťažovateľky uviedol, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že svoje rozhodnutie neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo rozhodne nie je tento prípad. Podľa najvyššieho súdu je zrejmé, že krajský súd považoval okresným súdom obstarané skutkové zistenia a ich právne posúdenie za natoľko správne, že ich nepotreboval nijako korigovať. Z odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií je podľa najvyššieho súdu zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzali, akými úvahami sa riadili a aké závery zaujal krajský súd k právnemu posúdeniu. Nevyplýva z nich nepresvedčivosť ani taká aplikácia právnych predpisov, ktorá by popierala ich účel a zmysel. Krajský súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo považuje rozsudok okresného súdu za vecne správny, k tomu na zdôraznenie doplnil aj ďalšie dôvody, najmä na vysporiadanie sa s podstatnými odvolacími námietkami. K námietke pasívnej legitímácie a tvrdeniu o strate vlastníckeho práva sťažovateľky k vozidlu najvyšší súd poukázal na body 53 až 55 rozsudku krajského súdu a body 49 až 51 rozsudku okresného súdu. Súdny podľa neho vyčerpávajúci spôsobom vysvetlili dôvody pasívnej legitímácie sťažovateľky a osobitne sa venovali otázke jej vlastníckeho práva k vozidlu.

6. Podľa najvyššieho súdu v súdnej veci nejde ani o prípad možnej prípustnosti dovolania pri nedostatkoch v zisťovaní skutkového stavu. Námietka sťažovateľky súvisiaca s nezohľadnením straty vlastníctva vozidla predajom je podľa najvyššieho súdu nedôvodná, pretože súdy uzavreli, že dokazovaním nebolo preukázané platné scudzenie vozidla v čase rozhodnom pre posúdenie žalovaného nároku. Najvyšší súd nezistil nedostatok ani pri hodnotení dokazovania, súdy ho vyhodnotili v súlade so zásadami logiky, jeho hodnotenie má oporu vo vykonanom dokazovaní. Nezistil ani pochybenie v hodnotení dôkazov, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu, čo by zakladalo odňatie spravodlivosti. K námietke odopretia vykonania dôkazov výsluchom svedkov najvyšší súd uviedol, že nezistil súvis s prejednávaným prípadom, pretože bol dostatočne zistený skutkový stav. Sťažovateľka predložila kúpnu zmluvu z januára 2014, tvrdiac, že predala vozidlo [REDAKOVANÉ], avšak zo zmluvy vyplýva, že ako predávajúci bola uvedená iná osoba ako sťažovateľka ([REDAKOVANÉ]), preto súdy túto zmluvu považovali za neplatnú. Najvyšší súd sa stotožnil so súdmi, keď odmietli vypočutie manžela sťažovateľky a [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka v priebehu konania niekoľkokrát menila dôvody nedostatku svojej pasívnej legitímácie, ako aj okolnosti predaja vozidla, „čo spôsobujú jej nedôveryhodnosť a účelovosť“.

II. Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka sa nestotožňuje so záverom okresného súdu, ktorý prijal i najvyšší súd, že je v spore pasívne legitimovanou ako prevádzkovateľ motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka, pretože už pri prvom procesnom úkone argumentovala, že v čase vzniku škody právne ani fakticky vozidlom nedisponovala.

8. Najvyšší súd označil za správny postup a rozhodnutie okresného súdu, ktorý odmietol vykonať sťažovateľkou navrhnuté dôkazy (výsluch kupujúceho a manžela) na objasnenie skutkového stavu týkajúceho sa vlastníckeho práva k vozidlu, jeho odovzdania a dispozície v čase vzniku škodovej udalosti. Najvyšší súd postupoval v rozpore s vlastnými kritériami na rozhodnutie o nevykonaní stranou navrhovaného dôkazu, pretože navrhnuté výsluchy boli relevantné k predmetu konania, mali vypovedaciu hodnotu k tvrdenej skutočnosti a neboli nadbytočné. Okresný súd nevykonaním dôkazov spôsobilých na objasnenie skutkového stavu v otázke, či je ako prevádzkovateľ motorového vozidla pasívne legitimovanou, *de facto* eliminoval právo sťažovateľky úspešne sa brániť v spore. Nevykonanie dôkazov odôvodnil tým, že ide o účelovú obranu sťažovateľky, a zároveň jej vytkol nepredloženie žiadnych dôkazov na podporu jej tvrdení, a preto jeho postup hraničí so svojvôľou, ktorou znemožnil sťažovateľke úspešne sa procesne brániť proti žalobe. Zároveň na jej strane navodil stav dôkaznej núdze.

9. Najvyšší súd, ale aj krajský súd a okresný súd vykonané dôkazy nesprávne (arbitrárne) vyhodnotili. Sťažovateľka už v odpore proti platobnému rozkazu uviedla, že došlo k prevodu vlastníckeho práva k vozidlu, resp. k jeho odovzdaniu tretej osobe. Súdy v rozpore s tým tvrdili, že až na pojednávaní v októbri 2017 začala tvrdiť, že došlo k prevodu, čo vzhľadom na obsah spisu nie je pravda. Nie je rozhodujúce, že sťažovateľka na svoju obranu v odpore uvádzala aj iné okolnosti a že právne nekvalifikovala svoje tvrdenia. Nie je významná ani skutočnosť, či sťažovateľka účelovo menila svoju procesnú obranu, ak všeobecné súdy v nadväznosti na nesprávne a neodôvodnene prijatý záver o účelovosti menenia procesnej obrany sťažovateľku označili ako nedôveryhodnú a s poukazom na tento nesprávne prijatý záver vyhodnotili paušálne ako nedôveryhodné prakticky všetky jej obranné tvrdenia, čo je neudržateľné.

10. Najvyšší súd svoje rozhodnutie riadne a dostatočne neodôvodnil. Len stručne reagoval na formulované dovolacie dôvody, keď si osvojil argumentáciu odvolacieho súdu s tým, že svoje závery len konštatoval bez uvedenia úvah, ktoré ho k ich prijatiu viedli. Ako príklad môže slúžiť konštatovanie o účelovosti obrany sťažovateľky bez vysvetlenia úvah pre tento záver a opisu, v čom konkrétne ide o účelovosť procesnej obrany sťažovateľky a ako ju mala v priebehu konania meniť.

11. Rozhodnutia súdov sa sťažovateľke javia aj ako krajne nespravodlivé, keď v priamej príčinnej súvislosti s uplatňovaným nárokom žalobkyne nič neporušila. Pritom jej nemožno klásť za vinu, že kupujúci nevykonával formálny evidenčný úkon (prepis vozidla na seba) napriek tomu, že ho sťažovateľka naň splnomocnila.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a popri zisťovaní, či obsahuje zákonom požadované náležitosti, skúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K náležitostiam ústavnej sťažnosti:

13. Z textu ústavnej sťažnosti v podobe, ako je koncentrovaný do návrhu prvého výroku nálezu, nie je úplne jednoznačné označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľky boli porušené jej základné práva a slobody. Ide o osobitnú náležitosť ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde. V okolnostiach veci však ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľku na odstránenie nedostatkov podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože vzhľadom na druhú požiadavku uvedenú v návrhu petitu (návrh na zrušenie napadnutého rozsudku), ako aj vzhľadom na odôvodnenie ústavnej sťažnosti je možné bez väčších pochybností dospieť k záveru, že porušenie označených práv sťažovateľka spája s napadnutým rozsudkom, preto ústavný súd takto označil predmet konania aj v záhlaví.

III.2. K napadnutému rozsudku najvyššieho súdu:

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva na rovnosť v súdnom konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy) napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu o zamietnutí dovolania sťažovateľky, ktorý je arbitrárny a nedostatočne odôvodnený.

15. Integrálnou súčasťou práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny) je povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo predstavuje záruku toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Náležité odôvodnenie rozhodnutia ako prostriedok k zamedzeniu svojvôle súdu má súčasne zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť jeho rozhodovania. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu má účastník konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka (resp. strany) na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 176/2020).

16. Uvedené východiská determinujúce záver o (ne)dostatočnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia bol povinný pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky rešpektovať aj najvyšší súd, preto sa ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zameril na tú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorá je pre zhodnotenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná, a súčasne sa zameril na posúdenie, či zo strany najvyššieho súdu skutočne došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to v kontexte zásadných námietok sťažovateľky. Na tomto základe je potom úlohou ústavného súdu formulovať

záver o arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, a tak vysloviť porušenie označených práv sťažovateľky alebo, naopak, konštatovať zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

17. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

18. Právo na spravodlivé súdne konanie sa v civilnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní (m. m. II. ÚS 581/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania podaného pre nesprávne právne posúdenie, resp. v prípade dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP] otázka posúdenia prípustnosti a dôvodnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (IV. ÚS 198/2020, IV. ÚS 231/2021). Zároveň ústavný súd svojimi rozhodnutiami oponuje najvyššiemu súdu vtedy, ak dovolania posudzuje príliš formalisticky a reštriktívne so zreteľom na skutočný obsah dovolania a princíp materiálneho (nie formálneho) posúdenia existencie dôvodov zakladajúcich možnosť dovolacieho prieskumu (m. m. I. ÚS 336/2019, I. ÚS 186/08, I. ÚS 164/2012, IV. ÚS 372/2020, IV. ÚS 231/2021).

19. Ambíciou ústavného súdu nie je hodnotiť, či sťažovateľkou podané dovolanie, v ktorom namietala existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, je prípustné a zároveň dôvodné, čo by bolo neprípustným zásahom do rozhodovacej autonómie dovolacieho súdu v otázke posudzovania prípustnosti a dôvodnosti dovolania (m. m. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnutý rozsudok najvyššieho súdu z toho pohľadu, či závery v ňom uvedené zodpovedajú požiadavkám obsiahnutým v práve na spravodlivé súdne konanie, a teda či sú ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 372/2020, IV. ÚS 197/2021).

20. Preskúmaním podstatných častí napadnutého rozsudku potom ústavný súd dospel k záveru, že v ňom obsiahnuté odôvodnenie je ústavne udržateľné.

21. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku síce nereprodukoval jednotlivé čiastkové závery okresného súdu a krajského súdu, avšak jasne na ich rozsudky odkázal v odôvodnení napadnutého rozsudku a vyjadril stručne aj svoj názor na dôvodnosť dovolacích námietok sťažovateľky. Ústavný súd to považuje v tomto prípade za dostačujúce, pretože sudy jasne uviedli odpovede na procesnú obranu sťažovateľky. Ústavný súd nemá dôvod na tomto mieste detailne reprodukovat' ich odôvodnenie, ktoré obsahuje opis procesných úkonov sťažovateľky v priebehu konania a jednotlivých argumentov v nich obsiahnutých. Tým spôsobom je podľa ústavného súdu vytvorený dostatočný základ pre prijaté závery najvyššieho súdu.

22. K námietke sťažovateľky o jej označení ako „nedôveryhodnej“ a o tvrdenom paušálnom vyhodnotení jej tvrdení ako „nedôveryhodných“ považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že nevníma vyslovené závery najvyššieho súdu (napr. záver bodu 12 – „čo spôsobujú jej nedôveryhodnosť a účelovosť“, pozn.) tak, že by najvyšší súd pristupoval vopred k posudzovaniu prípadu s paušalizujúcim záverom o nedôveryhodnosti tvrdení dovolateľky. Najvyšší súd, naopak, zohľadňoval zo súdneho spisu vyplývajúce procesné úkony sťažovateľky, na základe ktorých dospel k vyjadreniu hodnotiaceho záveru formulovaného personifikovane vo vzťahu k sťažovateľke namiesto formulácie vzťahujúcej sa k veci (tvrdeniam a námietkam). V každom prípade nie je úlohou ústavného súdu „vylepšovať“ rozhodnutia všeobecných súdov ani naprávať ich prípadné štylistické nedostatky, ak je inak z ich obsahu zrejmé, čo súd viedlo ku konkrétnemu rozhodnutiu. Z napadnutého uznesenia ani z pripojených rozhodnutí nižších súdov nevyplýva, že záver najvyššieho súdu o hodnotení pasívnej legitímácie sťažovateľkou v priebehu konania je arbitrárny, bez opory v skutkovom stave alebo že nie je racionálny. Za materiálne správny považuje ústavný súd aj záver o nezistení extrémneho rozporu hodnotenia dôkazov s obsahom spisu.

23. Právo na súdnu ochranu, právo na spravodlivé súdne konanie ani právo na rovnosť v súdnom konaní nezahŕňajú právo strany byť v spore úspešná. Nezahŕňajú ani všeobecné právo, aby súd vykonal všetky stranou navrhnuté dôkazy. Podstatou ústavnoprocесnej zásady rovnosti účastníkov v konaní pred orgánom súdnej ochrany je to, že všetci účastníci civilného sporového konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán (m. m. PL. ÚS 8/2016). Právo predkladať argumenty a navrhovať dôkazy je podstatou súvisiacej „rovnosti zbraní“, avšak je vo vzájomnej interakcii s voľnou úvahou súdu slúžiacou ako limit pre pripustenie navrhnutých dôkazov. Voľná úvaha súdu je pomerne široká, hoci má svoje obmedzenia vyplývajúce z práva na spravodlivé súdne konanie.

24. Ústavný súd je presvedčený, že najvyšší súd pristupoval ústavne korektne k preskúmaniu rozsudku krajského súdu z pohľadu námietky o nevykonaní dôkazov navrhovaných sťažovateľkou a odôvodneniu tohto postupu. Z obsahu spisu nevyplýva, že by okresný súd svojím postupom „eliminoval právo sťažovateľky úspešne sa brániť v spore a dostal ju do dôkaznej núdze“ ani že na základe dovolacej námietky by najvyšší súd na takéto nedostatky neprišiel a nereagoval by na nich využitím svojich zákonných právomocí. Ústavný súd nezistil, že by nevykonanie dôkazov navrhovaných sťažovateľkou postavilo sťažovateľku do jasne nevýhodnejšej pozície v spore ako žalobkyňa. Podľa zistenia ústavného súdu odôvodnenie napadnutého rozsudku v spojení s rozsudkami okresného súdu a krajského súdu svedčí o tom, že tvrdenia a dôkazy predložené sťažovateľkou boli starostlivo posúdené. V opísanom myšlienkovom postupe najvyššieho súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov a pri nepripustení dôkazov výsluchom svedkov navrhnutých sťažovateľkou ústavný súd nespozoroval prítomnosť svojvôle. Z týchto dôvodov ústavný súd nemal dôvod zasahovať do hodnotenia dôkazov všeobecnými súdmi.

25. Okrem už uvedeného cez optiku základného práva na súdnu ochranu ústavný súd nemá v zásade možnosť priamo vstupovať do rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v sporoch o dôvodnosti uplatnených nárokov v zmysle konkrétneho posudzovania spravodlivosti, vhodnosti alebo správnosti rozhodnutí. Ústavný súd totiž nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05), ktorým prislúcha interpretovať a aplikovať zákony. Všeobecné súdy sú ústavou povolané popri dodržiavaní zákonnosti chrániť aj ústavnosť (IV. ÚS 47/2013) a právne závery

všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. ÚS 43/04). Obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je ani garancia, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

26. Úplnosť úvah všeobecného súdu, na základe ktorých dospel ku konečnému rozhodnutiu, môže byť vzhľadom na komplexnosť a individuálnosť posudzovaných situácií predmetom ďalšej kritiky a interpretácií. Vždy je možné nájsť ďalšie hľadiská, na základe ktorých sa sporovej strane môže javiť súdne rozhodnutie ako nedostatočne odôvodnené. Takto by sa mohlo konanie dostať do stavu nekončiacej polemiky bez praktického presahu, a preto právny poriadok ustanovuje konečný výpočet právnych nástrojov, ktorými je možné nápravu dosiahnuť. Tie však musia smerovať k riešeniu podstatných otázok, nie otázok presahujúcich základný rámec zákonného, rozumného a v širšom rámci spravodlivého usporiadania právnych vzťahov v primeranom čase.

27. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nepredložila argumentáciu ústavne spochybňujúcu udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Značná časť argumentácie sťažovateľky je len opakovaním argumentácie uvedenej v dovolaní a predtým v odvolaní, čím stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie, ktorá by mala opätovne posudzovať rovnaké námietky. Ústavný súd považuje odôvodnenie jeho rozsudku za dostatočné a nevybočujúce z limitov spravodlivého procesu. Najvyšší súd svoje právne názory ústavne akceptovateľne odôvodnil, jeho úvahy sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Konanie ako celok považuje ústavný súd v konečnom výsledku za spravodlivé a nie je presvedčený o umožnení prechodu zjavnej nespravodlivosti najvyšším súdom.

28. Nezistiac medzi namietaným porušením práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a účinkami výkonu dovolacích právomocí prejavovaných v napadnutom rozsudku žiadnu príčinnú súvislosť, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu